

Právnická fakulta Univerzity Karlovy v Praze

P O S U D E K
vedoucího diplomové práce

Jméno a příjmení studenta: Jan Vláčil

Název práce: Smluvní retroaktivita

Jméno a příjmení vedoucího: prof. JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.

Práce vyhodnocena IS jako originální (maximální podobnost <4 %, celkové procento shody se všemi dokumenty je 16 %).

1. Formulace cílů, metodika zpracování práce a aktuálnost tématu:

Autor předkládá opus svým rozsahem překračující opusy disertační na téma smluvní retroaktivity. Zvolil tradiční ale současně stále aktuální fenomén, jímž je přípustnost retrospektivních účinků právního jednání (smlouvy) coby emanaci zásady autonomie vůle i s ohledem na změny přinášené rekonstrukcí soukromého práva. Jde o téma, které právem zasluhuje zvýšenou pozornost odborné veřejnosti, jak o tom svědčí proběhlé a nutno říci stále probíhající diskuse v odborných periodikách, učebnicích a komentářích (Eliáš, Hulmák, Šilhán, Ondřejová, Hurdík, Tintěra, Čech, Bejček, Dědič a mnoho dalších). Autor v úvodu své práce jasně vymezuje její cíle (analytické) a klade si otázky (3 hypotézy), na které se snaží svou prací nalézt a nutno dodat i nalézá (vždy argumentované a přesvědčivě odpovědi). Vlastní metody práce a přístupu jsou v úvodu zřetelně naznačeny, i z práce samotné je patrné, že autor zvolil analytický přístup dovedený k excelenci, který kombinuje s evaluací judikatury, aby nakonec dospěl k obecnějšímu poznatku a syntéze. Právě bezchybné metodologické zvládnutí celého tématu je jednoznačnou devizou předložené práce a svědčí o autorově strukturované brilantní analytické schopnosti. Za velmi přínosné proto pokládám i pasáže věnované samostatnému rozboru jednotlivých znaků smluvní retroaktivity, novacím i narovnáním, perfekci a účinkům právního jednání, všem relevantním interferencím do jiných oblastí práva (procesní otázky, odpůrcí lhůty, neúčinnost, věcné a soluční smlouvy, nemožnost plnění, rozpor se zákonem, právní fikce etc.). Autor psal práci s kromobyčejným pochopením pro otázky občanskoprávní (obligacní i ty věcněprávní) a z jeho rukopisu je cítit velké osobní zanícení, interest a touha dobrat se skutečného, ideologií nezatíženého poznání (*ad fontes*). Obdivuhodné, excelentní, odborně poctivé a komplexní.

2. Logická struktura a členění diplomové práce:

Text (536 tis. znaků) je celkově přehledně a jasně členěn, jeho struktura je logická, jednotlivé výklady na sebe souvisle navazují. I další vnitřní členění odpovídá klasickým doktrinárním přístupům, zejména je respektováno předepsané členění pro odborný text, tj. úvod do problematiky, shrnutí dosavadního stavu poznání a odborné diskuse nad problémem, stručný rozbor judikatury a další teoretická východiska, nakonec závěr a úvahy *de lege ferenda*. Práce je složena ze 2 velkých kapitol, z nichž každá je dále vnitřně bohatě členěna do jedné, dvou až tří úrovní podkapitol. První kapitola propedeuticky (geneze a vývoj) nastiňuje teoretická a zejména terminologická východiska platná pro celý další diskurz. Usiluje na cca 100 stranách textu o přiléhavou a korektní definici smluvní retroaktivity. Druhá kapitola stanoví možnosti a limity právní přípustnosti smluvní retroaktivity, včetně důkladné analýzy všech materiálních i formálních kritérií daných zákonem i plynoucích z bohaté judikatury. Pracuje aktivně téměř se sedmi desítkami judikátů ÚS, NS, NSS a 3 rozhodnutími ÚOHS.

3. Rozsah a úroveň použitých zdrojů a práce s nimi, bibliografické citace, poznámkový aparát:

Při zpracování tématu byl použitý dostatečný počet bibliografických pramenů, které autor správně uvádí a na konkrétních místech vždy cituje v souladu s citační normou. Poznámkový aparát je přehledný, adekvátní, je veden svědomitě. Výběr literatury a pramenů základna je reprezentativní a zahrnuje jak tituly aktuální české i zahraniční právní nauky, tak publikace reflektující právní úpravu starší včetně děl ryze historických. Lze ocenit, že autor neváhá konfrontovat základní názory české doktríny a odlišná stanoviska právních autorit v daném oboru, jakož i rozdílné pohledy naší a zahraniční judikatury. Autor pracuje systematicky (nikoliv jen nahodile) rovněž s relevantními evropskými soft law dokumenty PECL a DCFR a projevuje obrovskou empatii pro myšlenkové pozadí těchto evropských principů.

4. Jazyková, stylistická úroveň a formální úprava rigorózní práce

Jazyková i stylistická úroveň práce je vynikající. Autorův jazyk zůstává srozumitelný a čtivý, třebaže zrovna postihuje ty nejkomplexnější právní jevy. V práci jsem neshledal žádných gramatických chyb ani stylistických nedostatků. S právní terminologií je pracováno vždy korektně.

5. Formulace vlastních závěrů (práce s judikaturou, úvahy de lege ferenda)

Práce předkládá řadu názorů a závěrů, je totiž souvislým originálním autorským uchopením. Autor by se mohl u ústní obhajoby znovu blíže vyjádřit zejména k:

- ke kritice výkladu § 582 – představuje konvalidace jedno nebo dvě právní jednání? str. 65; resp. obecněji, proč konvalidace a ratihabice (ne)mají retroaktivní účinky?
- k problematice ante- a post-datování smluv z hlediska jejich perfekce a účinků
- k diskusi, proč (ne)existuje kumulativní novace, ale dohoda o změně obsahu závazku

6. Odborná kvalita zpracování tématu rigorózní práce

Práce je po odborné stránce nadstandardní a splňuje beze zbytku požadavky kvalifikační práce tohoto stupně (nepochybně je překračuje), a to jak rozsahem, tak kvalitativní analýzou. Prokazuje autorovy vynikající (ucelené, promyšlené, utříděné) znalosti hmotněprávní problematiky, jakož i souvisejících procesněprávních otázek a celkovou širší erudici a orientaci v citovaných oblastech právního řádu a neshledal jsem v ní žádné nedostatky. Je, pevně věřím, příslibem dalších autorových vědeckých počínů, neboť dle mého mínění svou prací prokázal nejen obdivuhodné znalosti soukromého práva, nýbrž i mimořádně hluboký cit pro civilní právo jako takové. Předložený opus dle mého názoru aspiruje na navržení na ocenění Randovou nadací pro nejlepší diplomové práce.

Závěr:

Předložená práce prokázala nebývalou, mimořádnou odbornou samostatnost a erudici autora při zpracovávání obtížného (obecného a průřezového) tématu, schopnost zorientovat se v zákonné úpravě, doktríně a příslušné judikatuře. **Práci proto doporučuji k ústní obhajobě s hodnocením výborně (*cum laude*).**

Datum: 17. 12. 2023

Podpis vedoucího diplomové práce
prof. JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.